

fol. Rafał Pastwa

Elżbieta Matyaszevska

– historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych, absolwentka historii sztuki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Była pracownikiem Instytutu Leksykografii KUL – redaktorka i autorka haseł z zakresu sztuki religijnej, zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*. Przez lata współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków, publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego. W ramach prac związanych z gromadzeniem informacji o stratach kultury polskiej, prowadzonych przez Wydział do spraw Strat Wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przygotowała kilkadziesiąt kart obiektów rzeźbiarskich z XIX i XX wieku utraconych podczas II wojny światowej. Obecnie współpracuje z Instytutem Sztuki PAN w Warszawie, a także Redakcją Polskiego Słownika Biograficznego, pisząc bio-

gramy polskich artystów, przewidziane do kolejnych tomów obu słowników. Utrzymuje stały kontakt jako wykładowca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Lublinie, Tomaszowie Lubelskim oraz Świdniku, a także z Filharmonią Lubelską, przygotowując tam, w ramach Akademii Muzyki i Plastyki, prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne (oferta jest skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu). Od paru lat związana jest z Domem Kultury LSM w Lublinie, gdzie w ramach tematów przewodnich „Niespiesznie po Lublinie”, „Czy artysta może być kobietą”, „Galeria arcydzieł”, prowadzi cykliczne wykłady z historii sztuki, popularyzujące wiedzę o znanych i mniej znanych artystach oraz artystkach, a także wybranych arcydziełach sztuki europejskiej.

Jest autorką książki „Wierzę w cuda nie od dziś”. *Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007), współautorką albumowego opracowania *Matejko. Obrazy olejne. Katalog* (Warszawa 1993), autorskich rozdziałów w kilku publikacjach zbiorowych dotyczących ikonograficznej obecności zwierząt w dziełach sztuki, referatów poseyjnych podejmujących problematykę sztuki religijnej oraz kilkudziesięciu publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego. Jest członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

CZWARTKI ZE SZTUKĄ Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszevską *BIBLIA W OBRAZACH* *Król Salomon i czasy bohaterów ludu izraelskiego*

Najmłodszym synem Batszeby i króla Dawida był Salomon i to właśnie on, odziedziczywszy po ojcu przewodnictwo nad ludem Izraela, został namaszczonej na ich kolejnego, prawowitego króla. Panował w Izraelu przez około 40 lat, zapisując się w pamięci swego narodu jako władca obdarzony szczególną mądrością i sprawiedliwością. Ten wyjątkowy dar rozróżniania dobra od zła otrzymał od Jahwe, jako dowód boskiej opieki nad Izraelczykami. Salomon nie tylko mądrze kierował swoim ludem, rozstrzygając najtrudniejsze spory, ale też to jego zasługą było zbudowanie świątyni do przechowywania Arki Przymierza - spełnił w ten sposób marzenie Dawida, jego poprzednika na królewskim tronie i ojca zarazem.

Oślawiona mądrość Salomona, opisana na kartach Starego Testamentu, wzbudzała zrozumiałe zainteresowanie artystów z różnych kręgów kulturowych. Na przestrzeni wielu wieków powstawały więc sceny ilustrujące owe „salomonowe” rozwiązania, zastosowane w konkretnych sytuacjach, jak to na przykład miało miejsce w sporze dwóch matek o jedno żywe dziecko. Przedmiotem zainteresowania twórców było także wystawne życie króla Salomona i jego bogactwo, ukazane w scenie przyjęcia, przygotowanego na cześć królowej Saby, która zawitała na dwór oślawionego władcy Izraela. Tematem dzieł malarskich wielu twórców było też bałwochwalstwo Salomona – składanie czci posągom bóstw pogańskich stało się przyczyną odwrócenia się Boga on narodu wybranego oraz, prorokowany Salomonowi, rozpad królestwa Izraela – jedynie Judea i Jerozolima miały pozostać w rękach jego spadkobierców.

Karty Starego Testamentu zawierają również historie wielu osób, które wpisywały się w dzieje ludu izraelskiego, odgrywając nierzadko rolę lokalnych idoli, stawianych za wzór kolejnym pokoleniom. Jednym z takich pozytywnych bohaterów, uważanych za wzór synowskiej troskliwości, był Tobiasz, młodszy syn pobożnego Żyda z pokolenia Neftalego, żyjącego w Niniwie i także mającego na imię Tobiasz. Gdy Tobiasz-senior stracił nie tylko majątek, ale też i wzrok, poprosił Jahwe o pomoc. Bóg nie zostawił go w potrzebie i wysłał Tobiasza-juniora na poszukiwanie skutecznego środka na ślepotę. Jego wędrowanie w towarzystwie Archanioła Rafała, który z polecenia Jahwe opiekował się młodzieńcem, nie ujawniając swej tożsamości, połów wielkiej ryby oraz wypędzenie demona z ciała przyszłej żony Sary, stały się inspiracją dla wielu artystów, zwłaszcza doby nowożytnej.

Wśród starotestamentowych bohaterów znalazły się także kobiety, między innymi Judyta oraz Estera. Pierwsza z nich była mieszkanka Betylii - wdową która, by ratować swoje miasto od asyryjskich najeźdźców, rozkochała w sobie ich dowódcę, a następnie go zabiła. Postrzegana jako symbol cnoty odnoszącej zwycięstwo nad złem i niegodziwością, była bardzo chętnie przedstawiana przez artystów, głównie w scenach z Holofernesem, rozgrywających się w obozie Asyryjczyków. Druga z bohaterkich kobiet – Estera - była młodą Izraelitką, która dzięki swej odwadze i determinacji uratowała swych rodaków przed nieuchronną śmiercią, wstawiając się za nimi u perskiego króla Ahaswera.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

CZWARTKI ZE SZTUKĄ
Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszewską
BIBLIA W OBRAZACH
Król Salomon i czasy
bohaterów ludu izraelskiego

Spotkanie odbędzie się
w czwartek 10 maja 2018 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny